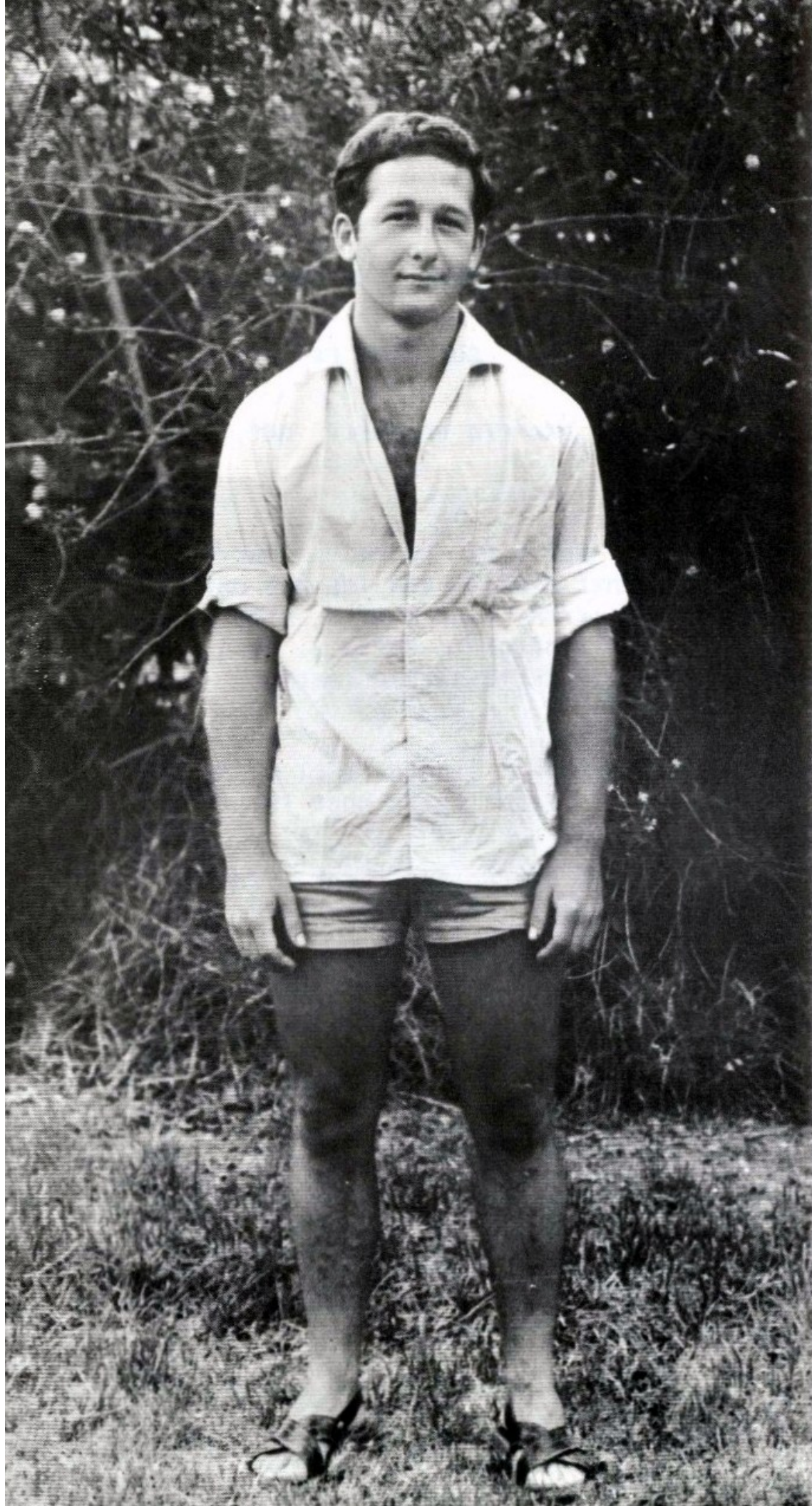

יודים

גברעס, שנה לנופלו.

יורם שרגא זינגר

בנם של אליהו ומתילדה
נולד ב - 26 באפריל 1951
נפל בקדבות הבלימה בסיני
ב - י"ח בתשרי תשל"ד
14 באוקטובר 1973

לקטנו דברים על יורם שלנו

בן וחבר.

יורם לא חזר מן המלחמה. ב-6 באוקטובר יצא לחפש את יחידתו.

מאותו רגע החל לבנו לפעום אחרת. כמו תוף רב תהודה המכה ומכה בנו ללא הרף.

יום ועוד יום. החדשות ברדיו מגבירות חרדותינו מה?... שמא?... פחד ותקוה.

מ ל ח מ ה .

כולנו בבית מרוכזים בדאר המגיע מן החזית. ממאנים להיות הגיוניים, מסרבים לחשב חישובים כמה זמן חלף מאז נכתבו הדברים. מצפים לכל גלויה, נצמדים אליה, הופכים והופכים בה. אמנם רק מילים ספורות: "שלום... להת. בקרוב... ד"ש... אל דאגה..." מילים ספורות ויקרות. יום ועוד יום.

הגלויה האחרונה מיורם הגיעה ב- ונכתבה ב-13... גם מחיילים אחרים משתהה הדאר, אולם כעבור מספר ימים - רק מיורם אין דאר.

הדרך אל תיבת המכתבים נעשית ארוכה וקשה, כמו עופרת יצוקה ברגליים. מגיע יום שכבר לא ניגשים לתיבה... "אם יגיע דאר ירוצו עמו".

חלפו שבוע ושבועיים... ושלווה... הימים מתארכים.

ב- הודיעו לנו על יורם כנעדר.

מנסים לשחזר עקבותיו: שבטה... ג'וליס... בסדנא לאחר פגיעה בטנק...

עם מי...? היכן...?

רוצים לדעת הכל - ומפחדים לדעת הכל...

והנורא מכל מתברר. יורם נפל ב-14.10 - בשבוע הראשון למלחמה. בקרבות הבלימה הקשים בטסה.

הובא לקבורה ארעית ב-29.10, בבאר שבע.

רותה.

קטעים ממכתבה של אלישבע להורים

... יורם היה מחונן ברגישות מיוחדת לראות את הניגודים שבכל תופעה ומכאן תכונתו הבולטת, בעיני: בעל הומור, לדוגמה, בתקופת ראשית הידידות המדינית בין ישראל ואפריקה, החלטנו לקרוא לכושים אפריקאים. בחלקו של יורם נפל להרצות על: גילוי הקוטב הצפוני על ידי סקוט. "את סקוט ליווה במסעו כושי - מבט ספק מתנצל ספק מנצח - כלומר אפריקאי-אמריקאי".

הפגישה עם יורם היתה תמיד נעימה וגורמת למצב רוח טוב. ובמה מתבטאה הרגישות עד כדי עדינות אצל יורם: במבט ליצני-מודאג שפרושו: אני יודע, שמאחורי האמירה השובבה, מאחורי הצחוק... יש עזב.

בזמן האחרון נשאלתי: איך את יכולה לומר על ילד קטן: הוא בעל הומור?

נכון זאת תופעה נדירה. אבל נדמה לי שההוכחה: יורם.

הכרותנו הקרובה היתה שנות כיתה ג'-ה'. ואוכל לומר באחריות מלאה, אם אסקור את החבר'ה לפי סדר הישיבה, כמעט אין אף אחד שלא היתה בינינו התנגשות כל שהיא, שלא נפגעתי ובודאי גם פגעתי. לא כן - יורם ומדוע? הרי מופת של תלמיד אף פעם לא היה. אבל את רוח הזעם הוא הוציא לי ממפרשי תמיד בהומור המיוחד שלו.

כיוון שבכיתה ג' היה מעמודי התווך של החברה, בגלל רמתו בכודרגל וכושרו הארגוני בנבחרת, היה נתון ראשו ורובו במשחק הכדורגל וכמובן לא התפנה תמיד לשעורים בכיתה. אבל כל אזור היה מלווה במבט כזה מודאג ומביע צער, שנשארתי בפה פעור. ידעתי מי עומד לפני: הקפטן של הנבחרת!

לא כל השנים כיהן יורם בתפקיד הזה. היתה רוטציה וקטפן שבא אחריו לא פעם זכה למקלחת ממני.

ברור לכם שיורם תמיד נהג לשבת במרחק מקסימלי ממני (כלומר מהמורים) כי הוא אהב חופש תימרון. חוץ מזה היה מחונן בקול רם ומלוודי שאותו הפעיל בהצלחה בדיבור. כל תרומה של יורם לשיחה לימודית - והתרומות היו רבות וחשובות - נשמעה בקול וברור.

כשנשאל ולא ידע, אמר בקול רם: "לא יודע". אף פעם לא הבליע דברים. רק בשעורי המוסיקה עם יעקב כנעני, כשהייתי בבחינת תלמידה מצאתי צורך לשבת דוקא על יד יורם. הוא שר בקול רם וכל דמיון בין שירתו ומנגינת השיר ששרנו - מקרי בהחלט.

חשבתי שאשמש לו מופת חינוכי: שרתי בשקט ונכון. ויורם בשלו. עד שטפחתי לו טפיחה קלה על השכם ולחשתי: יורם, בשקט. הוא זיכה אותי במבט מופתע - והמשיך בשלו.

מחדר ההורים הביא הרבה ערנות וסקרנות לדעת. הכין בעזרת בומי לתערוכה על האסקימואים, איגלואים שנבנו בתבונת כפיים ודייקנות. זאת היתה כיתה של הורים פעילים ומשתפים פעולה בבית ובכיתה. בומי נתן שעורים מעניינים על בעיות אספקת המים במשק, צייר על הלוח את פעולות המשאבות למיניהן, סיפק לנו אוסף של ברזים שונים, הלך איתנו לאורך קווי הצנורות מחוץ למשק והכין עם יורם דגם של מערכת צנורות המים במחנה.

עכשיו שלפתי חמישה דפים מדברי ילדים בקבוצת רימון,
כיתתו של יורם. שמו של יורם מתנוסס על כל עמוד ועמוד.

בשיחה על מלחמות בני ישראל ביריחו ופקודת יהושע לא
לקחת מן השלל התנהלה שיחה סביב השאלה: האם פקודת יהושע
לא לעשות שלל ביריחו, היתה קשה והאם הוא נתן את הפקודה
רק כדי להקשות על הלוחמים.

יורם מביע את דעתו ומצדיק את הפקודה: "לחלוץ יהיה הרבה
שלל ולמאסף מעט. זאת אומרת יהיו עשירים ועניים ואז כבר
לא יהיו כל כך מלוכדים. וחוץ מזה יהושע דרש לא לגעת
בשלל, כדי שיאמינו באלהים.

כך שחה לי השקמה הגדולה :
שיחה

השקמה: ילד הוא הנחם הוא אלי! נממן הוא
ביקרו אצלי ילדים רק אנשים לים
רובים.

אני: את יודעת כמה באתי אליך? כי אני
רוצה לראות את תקופתו להט הסהיבהך.
השקמה: הוא הנחם ילד, לה לידי ואספר לך
על תקופותו להט רבות. כי אני
בקרנה מאוד.

אני: אחרי זה אלה אליך ואראה את
הסהיבה.

השקמה: אספר לך מה לאני רואה בתקופות
להט. אני רואה את השקדות שמסביב:
אחריוק אני רואה את חברי המשקים
שנוטעים עצים ולמחוזם. באים אלי ילדים
ומסבים עלי קוטפים מהשקדות שמסביבי.
אפסם שלו מסביבי מסיבה ושרפו קצת מצלי.
עכשו למה עצמותי וראה את הסהיבה.
אני: אנה סביבה יפה רואים מצמותך השקדות
הפורחות, ובריות המצמן. הכל כול-כך יפה!
הצצים של הציפורים ממש מודננים אותי!
יום צינר

19.12.73

כ"ד בכסליו תשל"ד (ערב חנוכה)

יש בשפה שלנו ביטוי אחד, שהוא פשוט כל כך ואף נורא, ואולי נורא הוא בגלל פשטותו: "חבל על דאבדין ולא על משתכחין" (לא משתכחים - אינם נמצאים בינינו) זה בטוי מן הארמית. אולם קיבל פרוש ברוח השפה העברית. פרוש מוטעה, אולי, מבחינת הלשון, אבל נכון הוא מבחינת תחושתם של הטועים בו: אלה שאובדים לנו ואשר אינם משתכחים (נישכחים) - עליהם חבל.

כל מי שאובד - אינו משתכח
כי איננו רוצים שיישכחו
כי איננו רוצים לשכוח
כי הם נגזלו מאיתנו
מין גזלה שבקרבן.

איזו גזלה איומה היא זו, שהגוזל-את
עצמו גוזל ונותן.

יורם היה חי כל כך.

חמש שנים היה בכיתתי. בכיתות וי-י
פרק זמן גדול גם בפני עצמו גם ביחס
למשך החיים שנפסקו ונכרתו.

יורם - ילד מוצק ורחב גרם. במבנהו
קצת בריוני, כמדומני,

אבל בעל נפש רגישה.

ידע להתרשם מיופי,

מספור יפה,

מהפיוט שבספור.

רואים זאת בעינים שלהם, של הילדים, כשהם מקשיבים.

רואים בעיניהם כשהם נפתחים לדברים, וראו זאת
בעינים של יורם.

עינים טובות.

שובב, לעיתים אף פרוע. אבל בדרך כלל יותר שובב
מאשר פרוע.

בעינים - הרבה פעמים חיוך גנבי, כזה שיש בו גם
"סידרתי אתכם" וגם קצת התנצלות על כך.

זמן רב ישב בכיתה ע"י בת-שבע. לא פעם עסקו גם באלף
ואחד עיסוקים, שאינם דוקא מעניין הלימודים - אותם
קנטורים ואותם הפרעות קטנות שנעשות כאילו בסתר ולא
פעם אף המורה מסתכל עליהם מבעד לאצבעות כאילו.

ויורם לא פעם "כשנתפש" על עשיות לא למודיות (הן שלו
או של בת שבע) היה שולח מין חיוך כזה בזויות העינים
חיוך שובב וטוב; חיוך מבקש סליחה ואולי אף חיוך
סולח.

יורם היה בעל כושר התבטאות בע"פ, כושר מעולה. היטיב
להסביר דברים ולמסור דברים. אוצר מילים עשיר ורחב
ויכולת חשיבה ודיבור.

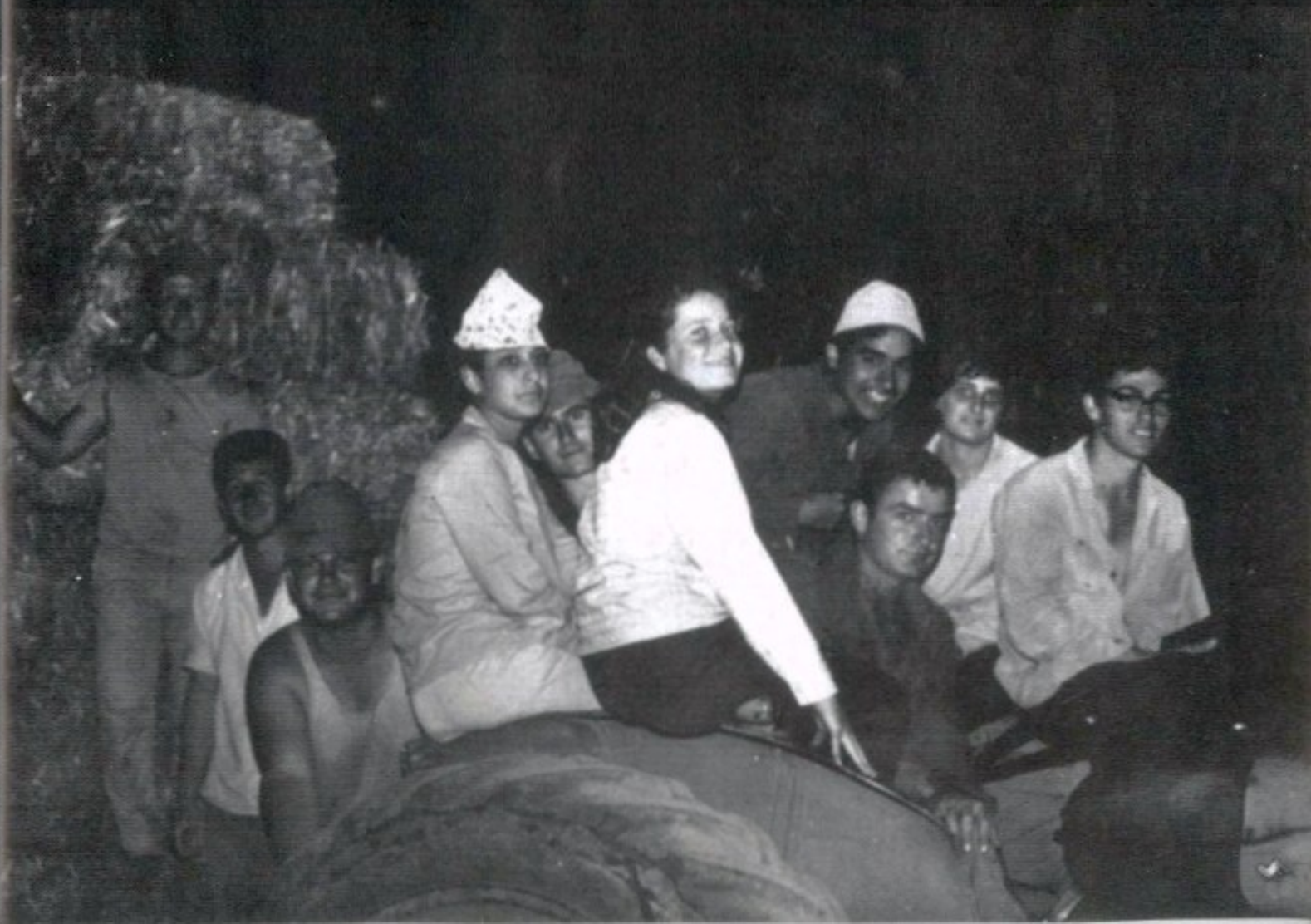
חשב, דיבר, אני חושבת, בכל לב. דיבר מן הלב.

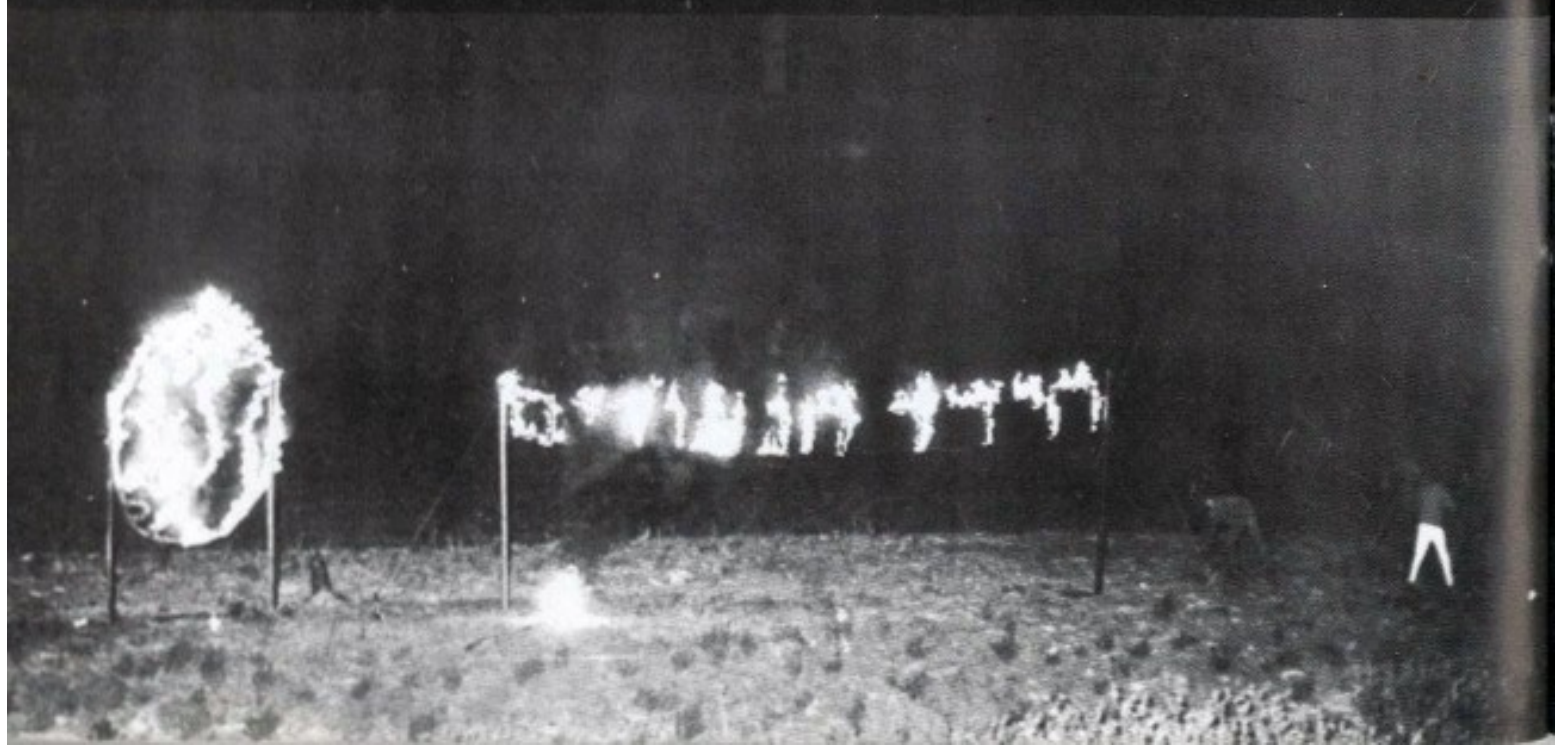
ו נ ד ס .

מינה.

מהצגה העמסית חציר
אורגן אל-ידי בני-החטיבה
והיצחקים.

במשק אמרו לקחת קבוצת
פעלים שכורים מהעמסת החציר,
ובני-החטיבה, אשר התנגדו
לעבודה שכורה, יצאו עם
זרע לשדה ותרמו עם עצמות
עמוסות, מלאי חלוקת, כשקביות
מחכה להם קומפוזיט איילי.

דברים מתוך שיחה לקראת הקבלה לחברות

יורם: לקבלה לחברות יש הרבה פחות ערך מכפי שכמה מנסים להכניס בה. ההכרעה להיות חבר קיבוץ לא תלויה בזה אם אתה מתקבל בקבלה קולקטיבית. יש הרבה דוגמאות של חברי קיבוץ שהכריעו באופן אישי ועזבו.

לדעתי, ההכרעה היא מדי יום ביומו. הטקס של הקבלה הוא גם יפה וצריך לקיים אותו. זהר טוען שהכחה צריכה לפעול גם אחרי היציאה מבית הספר ומכאן יוצא שמוטב שהכחה תתקבל כגוף. אין בזה פגיעה בזכות וביכולת של כל אחד להכריע.

צריך להפריד בין הקבלה לחברות והמושג "חברות". הקבלה אינה עומדת תמיד ביחס ישר להתלבטות. החברות נותנת יותר גיבוי ויכולת לעזור בהתלבטות.

יושבו, יד גאונים
לי יושב פזע ואסור לי לתכת
הרבה וזה לוא אכפת לי

וורש

קטעים מתוך שיחת בני הכתה לאחר נפילתו של יורם

מושיק: אז זהו... נתחיל ככה... בואו נסתכל בתמונות המחזור... עם מי יורם היה בקבוצה? זוכרים?

- - מספרים וסופרים את החברה בגן. צוחקים ונזכרים בכל מי שעזב, ובמטפלות... בהורים עצבניים... מדפדפים באלבום...

- תראו את יורם כ"מלכת אסתר" - זוכרים...
- והטיול למכון וייצמן... היה נהדר. יורם היה כזה גדול.
- וההצעות לבנות במקלחת מ"העליה" למעלה.
- "העליה" זה היה מקום נפלא. יורם ארגן את ההצעות.
- זוכרים איזה שירים היינו שרים על הבנות.
- יורם היה תמיד מזייף ובקשנו ממנו שישיר בשקט.
- יורם היה בדיוק שיעור אחד במוסיקה והיחיד שהשתחרר מיד!
- אבל ידע יופי את כל המילים, היה לו זכרון וזה עזר לו גם בשפות.
- ויורם הראשון שהתחיל עם הבנות.
- הוא פשוט הגיע לפנינו לגיל...
- הוא היה גם ראשון בתרגילי מתח.

- בכל מה שקשור באומץ גופני הוא היה טוב.

- יורם תמיד עזר...

- להשען עליו זה היה כמו על הר בטוח.

פכים קטנים, המהווים מכלול חויות משותפות.

בת-שבע: משהו מאד אופיני הוא שהיה כזה גילובט וחזק ועם עור עבה כלפי חוץ, אבל בעצם היה מאד רגיש. הוא היה בעל נפש רגישה ואני חושבת שהוא פשוט פחד להודות בזה. גם ספרות הוא מאד אהב ובכלל קרא ספרים יפים. רק כלפי חוץ היה אומר "הספר הזה לא בשבילי".

ירון: זה כמו בענין השמיעה המוסיקלית, הנה בזמן האחרון אהב לקחת ממני תקליטים קלסיים.

מושיק: ההתבטאות שלו בכתה בע"פ היתה תמיד הרבה יותר טובה מאשר בכתב, או שהוא "לא שם" - ובכתה פתאום דיבר...

בת שבע: אצל יורם לא הצליחו לגלות אל מי יש לו רגש באמת חזק.

מושיק: בנושא המכתבים, יורם לא היה כותב הרבה ופעם תפשתי אותו על "חס" ואמרתי לו: "תענה למכתבים אז הוא אמר: "תעזוב... זה מבלף... לא צריך לכתוב, זה מסודר בלב".

אסתר: אני זוכרת כשהלכתי מהחופה, הלכתי לרגע לבדי והראשון שפגשתי על המדרכה היה יורם והוא נתן לי נשיקה, מה זאת נשיקה! כזו... ואח"כ שהוא שמע שאני בהריון... אז בכלל...

בת שבע: אם נשים לב, לכל אורך החיים המשותפים שלנו הוא היה עושה דברים בשקט, רק לפי מה שהוא חושב ולא מה שכולם עשו - אם לא התחשק לו אז היתה בו מין עקשנות כזו...

- דורית: בחינות בגרות שלא רצה לעשות. מאד אופיני לו.
- ירון: אתם זוכרים שהוא רצה ללכת ללמוד פתאום באורט, פשוט אמר שאין לו חשק לשבת בכתה.
- מושיק: ועם קורס קצינים אותו דבר...
- עודד: סה"כ אני חושב שכל זה, הם סימנים של בגרות זה שהוא ידע לעשות כבר אז מה שהוא רוצה, זו היתה פשוט בגרות.
- מאיר: אנחנו היינו הרבה יותר תלויים בדעת הקהל ממנו.
- עודד: יורם הוציא ציונים מצוינים במבדקי קצונה, הרבה יותר טובים מרוב החברה... אבל לא הלך לקורס, זה כבר היה תלוי בחתימה.
- מאיר: אתם זוכרים שהוא היה כבר בחופשת השחרור שלו. ביום כיפור יצאנו עם טרקטור סתם ככה בצהרים לטייל; לסחוב שקדים. חשבנו שזה סתם לא רציני. כשחזרנו... אז כבר חיכו מכוניות ויצאנו למלחמה... אחר כך כשירדתי דרומה נסיתי לחפש אותו.
- עודד: עכשיו אחרי המלחמה, כשהרגשתי שקרה משהו, נדמה לי, כשהרגשתי שהפסדתי משהו - זה היה יורם. את המשמעות האמיתית לאבד חבר - הרגשתי עם יורם.
- מושיק: אצלי זה בכלל לא במודע - הייתי חולם בלילה והחברה היו אומרים לי שאמרתי "יורם" מתוך שינה. כאילו שהוא על ידי במטוס.
- ירון: דברים כאלה מכניסים לתודעה לאט לאט. אי אפשר להכניס דבר כזה מיד לתודעה כי זה כאילו להעביר דבר מוחשי וממשי לזה שדמות מסוימת איננה. להרגיש שזה חסר, להבין שזה חסר לך...

בת שבע: תנו לחימקה להגיד מילה.

חימקה: אני, לקראת העברת עצמותיו של יורם, מרגיש רגש מיוחד, לא רק חובה כלפי המשפחה אלא פשוט כלפי יורם להיות כאן, אני מרגיש שאני כאילו חייב לו משהו, הרי הוא נתן פה הכל... כולם היו בנכונות לתת, אך יש כאלה שאצלם נקטע הכל.

עודד: אני חייב בלב. תמיד אעדיף ללכת לקבר לבד.

בת שבע: בתקופה הארוכה של ההעדרות לא חשבתי כלל שיכול לקרות לו משהו. חייתי בתקווה שברור שהוא חי, והדמות נראתה לי. ופתאום כשיום אחד רואים את השם במסגרת שחורה, התאמצתי לחוש את זה... יש לי תחושה כזו, כשעובר עלי משהו שמח, אני חושבת על יורם. מ י ד אחרי המלחמה, בחנוכה, כשכולם התאספו אצלי בחדר ועשינו סופגניות, אוירה חמה וכשהדלקתי את הנרות, הלהבות נתנו לי תחושה מיוחדת בנוכחותו של יורם. דווקא ברגעים שמחים יש רצון לספר ליורם מה קורה...

מושיק: וגם ברגעים עצובים...

אני זוכר איך השתכרנו ונשארנו לשכב מתחת לברז.
אבל מלוות אותי מחשבות שאני לא מנסה להשלים
איתן, זו מין בריחה כזו.

בת שבע: יורם, שנראה אדם שקט וחזק השרה המון בטחון
סביבו, בטחון זה הוא השרה גם על ג'ורג'יה.

דורית: כשתארתי לי את הדמות של יורם בתור אבא ידעתי
שיהיה אבא טוב לילדים שלו כשנזכרתי איך התיחס
לילדים במרפסת חדר האוכל. תמיד שיחק איתם.

בת שבע: פעם נסעתי איתו ועם ג'ורג'יה והוא היה כזה
ג'נטלמן, לא ידע מה לעשות שלא ארגיש מיותרת
עד שבסוף נתן לי את היד השניה והלכנו ככה
שלושתנו. עם יורם היה אפשר לבלות זמן נחמד
בצחוק וסתם פטפוט.

בת שבע: אני התלבטתי ביחס
לשיחה הזו, המון דברים
נראו לי כאילו יורם לא
היה רוצה שנספר אותם.
וכל זמן השיחה חשבתי
"מה הוא אומר" מה היתה
יכולה להיות דעתו אותו
רגע וכל הדברים האלה
שהם כל כך אופייניים,
נראה לי שזה חטא לספר
אותם ולכן גם לא הצ-
לחתי לכתוב. אני יודעת
את מה שיש לי להגיד
ליורם ובכל זאת הגעתי
למסקנה שזה לא מספיק,
כי זה לא רק לדור שלנו
ומבחינה מסויימת החיים
נגמרו וחייבים להביא
דברים לידי ביטוי.

קריקטורה מחג מחזור

היכרות עם אדם

היכרות עם אדם היא בדרך כלל תהליך הדרגתי. אתה פוגש בחור, קושר עמו קשרים ועומד על קנקנו עם הזמן. כאשר חבר כזה נופל בקרב זו אבידה אישית לך, וזוהי גם סוף ההיכרות ביניכם.

לא כן היכרותי עם יורם. בלחץ תהפוכות המלחמה רצה הגורל שלא תהא לנו הזדמנות להכיר, אף כי הייתי מפקדו האחרון. הכרותי עם יורם החלה רק לאחר שנפל.

השבוע הראשון של קרבות מלחמת יום הכיפורים היה קשה ומכאיב ליחידה שלנו. לאחר שלושה ימי לחימה אכזרית באיזור שממזרח לאיסמעיליה, כולם על גבעה דיונתית ארוכה שנקראה בקוד "חמוטלי", היתה הפלוגה מחוסלת למעשה ככח לוחם. כל הכלים נפגעו, ורבים מהחברים בכח המקורי שיצא למלחמה נפלו או נפגעו. אולם, הפלוגה מאנה לחדול מלהתקיים. לאחר שנבלם האויב המצרי היו הימים הבאים ימים של רגיעה יחסית והם נוצלו להתארגנות מחדש. טנקים פגועים שוקמו, שרידי הצוותים צוותו מחדש, חברים שנפצעו קל חזרו מבתי חולים, ונתקבלו השלמות של טנקים ואנשי צוות מיחידות אחרות. במוצאי שבת (13.10) קיבלנו את התגבור האחרון שהשלים את הפלוגה לכוחה התקני המלא. היה זה כאשר הצטרפה לפלוגה מחלקתו של מיכה ז"ל, שיורם שימש בה כסמל מחלקה.

מחלקת מיכה הגיעה אלינו בחשיכה והצטרפה לחניון הלילה. הכנסתי את הטנקים לעמדותיהם, עדכנתי אותם לגבי רשת הקשר הפלוגתית ואותות הקריאה שלהם ברשת. לא היכרתי את המפקדים פרט למיכה - פרצופים באפילה. בבוקר, הרהרתי, נוכל לראות מי הם חברינו החדשים לפלוגה.

יום א', ה-14.10 לפנות בוקר, דילגנו את החניון וקיבלנו הוראה להיות בעירנות מכסימלית. אירועי היום מתחילים בתקיפת מטוסים מצריים על מחנות טסה. המיגים טסים נמוך וכל המקלעים בטנקים פותחים באש עליהם. בתדריך חפוז מוסר המג"ד למ"פים כי היום צפויה סוף סוף התקפת השריון המצרי, לאחר שהלילה צלחו יחידות שריון גדולות של האויב

את התעלה. זמן קצר לאחר מכן מתקבלת הפקודה לנוע מערבה כדי לבלום את הטנקים המצריים. גדוד אחר של החטיבה כבר במגע אש איתם. המעבר לאיזור המגע כרוך בחציית שטח מוכה אש ארטילריה מאסיבית של המצרים. נראה כי הם מנסים ממש ליצור חומה של פגזים מתפוצצים שלא נוכל לעבור דרכה. בפריסה רחבה ובמהירות חוצים את האיזור המוכה ותופסים עמדות על קו הגבעות הגבוהות המרוחקות כ-15 ק"מ מן התעלה - זהו יעדה הראשון של ההתקפה המצרית. הגדוד פרוס על גבעות אלה מצפון לכביש טסה-איסמעיליה, וגדוד אחר של החטיבה מדרום לכביש. בשטח שמערב לנו מתרוצצים נגמ"שי סיור מצריים. פותחים עליהם באש, לא פוגעים בגלל הטווח הגדול והנגמ"שים נעלמים. אולם בגזרה שלנו אין הטנקים המצריים מתקדמים.

ההתקפה המצרית מתמקדת כולה על הגדוד השכן שמדרום לכביש. לאור זאת מקבל המח"ט החלטה נועזת - "להשחיל" את הגדוד שלנו לעומק שטח ההפקר שמערב לנו כדי להכות את הטנקים המצריים מאגפם השמאלי - מצפון להם. הפעולה מתבצעת בזהירות - המג"ד ופלוגת יוסי נעים לתפוס עמדות כ-2.5 ק"מ מערבה כשהפלוגה שלנו מחפה על תנועתם. פלוגת יוסי מגיעה לעמדותיה ומתחילה לדפוק טנקים מצריים מן האגף. עתה מתחילה הפלוגה שלנו להתקדם מערבה. מפלוגת יוסי נשמעים דיווחים על פגיעות יפות - המצרים אינם מבינים מה קורה להם ומהיכן הם חוטפים. הפלוגה נעה במהירות, רוצים להשתתף גם כן ב"חגיגה". אולם כשמגיעים לאיזור מסתבר כי פלוגת יוסי תפסה את כל איזור העמדות ואין מקום להכניס את הטנקים של הפלוגה שלנו. טנק המ"פ משתחל בין הטנקים של פלוגת יוסי, ומשמיד שני טנקים מתוך השדרה המצרית העומדת עם האגף לכח. מודיעים בקשר לכל הפלוגה שידעו כי גם לנו חלק בהשמדת הטנקים המצריים. המג"ד קורא למ"פ ומורה לו להתקדם כק"מ מערבה, לנסות לתפוס את הדיונה הבולטת בקצה צפון-מזרחי של מתחם "חמוטלי" (כתיב עיפן).

מחלקת נח תופסת עמדות במשימת אבטחת הכח כולו לכיוון צפון. מחלקת מיכה נכנסת לעמדות חיפוי כקילומטר ממזרח ליעד, והמ"פ יוצא עם מחלקת אלי. מבצעים איגוף, מתפרסים ועולים לכיוון הדיונה. מתגלים לקו הרכס ומיד נתקלים. לאורך הכביש פרוס מארב טנקים מצרי שפתח באש מיד עם כשהכח נתגלה לו. המ"פ מורה על החלצות לאחור, ומדווח למג"ד על ההתקלות. בשלב הזה נפגע הטנק של יורם,

במחלקת החיפוי. תוך כדי ההחלצות מדווח מיכה כי הסמל שלו - טנק 3ב נפגע, המט"ק - יורם - נהרג, ואנשי הצוות הפצועים נחלצו לטנק שלו.

יום הקרב נמשך עוד שעות אחדות. בשעות הצהריים ניסה גל נוסף של טנקים מצריים להבקיע את קו כוחותינו, והותיר אחריו כלים בוערים רבים בשטח. תמונה זו חזרה ונשנתה אותו יום בכל הגזרות. בתום הקרב נתרכזנו למילוי מחדש של דלק ותחמושת, ולראשונה במלחמה אפשר היה לראות פנים צוהלים, הלך לנו היום. בפלוגה שלנו היתה ההרגשה מעורבת שוב נפגע לנו טנק ואיבדנו חבר לנשק - יורם, שהצטרף רק אתמול בלילה לפלוגה, ואפילו לא הספקנו להכירו. מאידך, אין ספק שהמצרים הוכו היום מכה קשה, ואנו נטלנו חלק בזה, גם אם חלק קטן.

היכרות עם דמותו של יורם עשיתי בראשונה משנצטרף לפלוגה בהמשך המלחמה צוות סדיר מחניכי קורס מפקדי טנקים, שהיו חניכיו של יורם. באחת מאותן שיחות ראשונות של אחר מלחמה עלה שמו, והם סיפרו עליו, בהערצה ממש. הסתברו לי גם נסיבות הגעתו ליחידה - יורם היה בחופשת שחרור ערב המלחמה, והטנקים שגדוד המילואים שלנו קיבל היו טנקים של יחידתו. הוא וחברו באו לבסיס ותבעו שניקה אותם אתנו כי יחידתם שלהם כבר ירדה לסיני. לאחר מכן היכרתי גם את הוריו, את ביתו - גברעם, קראתי את מכתבי חבריו. לא לי לתאר את דמותו, ואך זאת אוכל לומר - מה חבל שכך נעשתה היכרותי עם בחור נפלא זה...

עודד מגידו
מ"פ

צולם ע"י יורם.

ד מ ע ו ת ח ו ה

אגדת עם מספרת:

היתה אשת-אדם טובבת בגן העדן וימיה
חולפים עליה באפס מעשה ובבלי דעת.

גם אדם אישה לא ידעה והרה לא הרתה
לו.

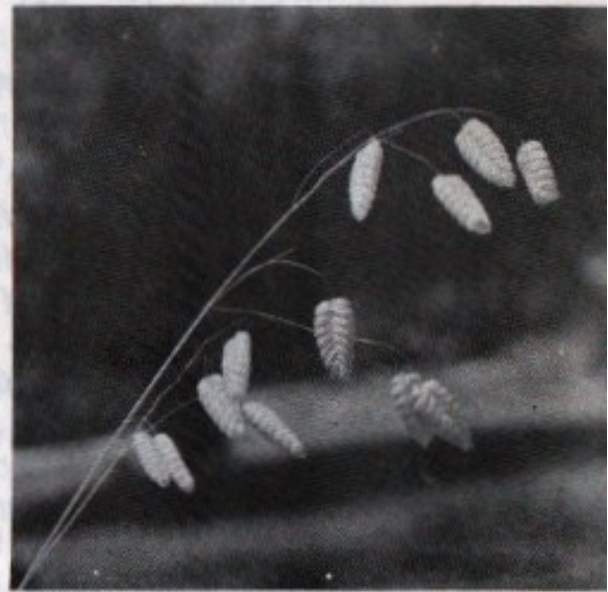
והיה ביום אוכלם מפרי עץ הדעת נפקחו עיניהם - לטוב
ולרע, לשמחה ולצער.

וישלח אותם האלהים מעל פניו ואל האשה אמר: "הרבה ארבה
עצבונך והרוונך - בעצב תלדי בנים..."

יצאה האשה מלפניו ודמעות ראשונות נוצצות ונקוות
בעיניה, בכל מקום בו דרכה כף רגלה נטפה דמעה והתנפצה
לאלפי רסיסים.

בבוא החורף, עת יעלו וינבטו פרחים לרוב יציצו גם נבטי
הדמעות והם נחבאים ומוצנעים ורק מי שיכוף עצמו אליהם
יראה אותן מזדעזעות לכל משב רוח, הולכות ומהלכות על
פני הארץ.

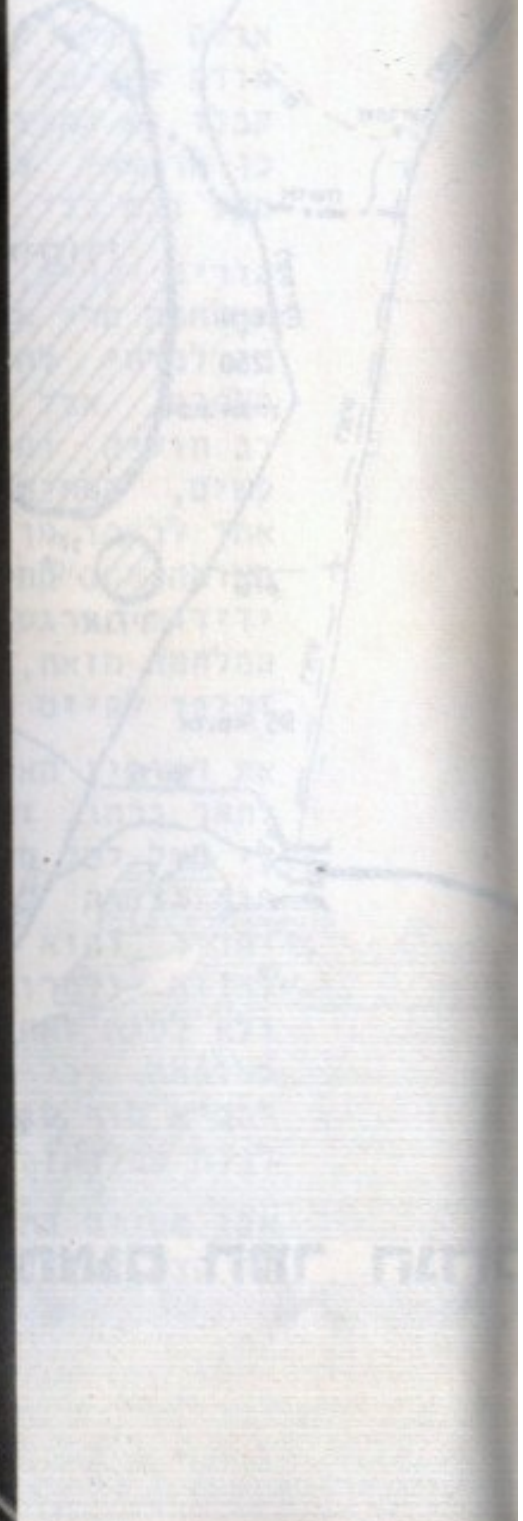
וכחלוף העתים עת הכל סביב ישיר עלי תפארתו יוותרו
דמעות חוה אם כל חי פזורות סביבנו...

מבין כל יצורים

ברצוננו להקדיש
לכם את המחקר
הזה על מנת
לשקף את המצב
העולמי של
המדינה ואת
התפתחותה

מקום בו נפגע הטנק של יורם

קרוב ש.ב.ש. 14 אוק' 73

האגם המר הגדול

חורבה

חברו של יורם ללחימה

ברצוני להיות גלוי עמכם ולספר לכם שרציתי לבקרכם כבר כמה פעמים אולם לא מצאתי מצד אחד את העוז לכך, ומצד שני לא ידעתי אם היה ברצונכם בדיוק לדעת פרטים מלאים על נפילתו של יורם באותם ימים קשים שעברו עליכם.

אולם כאשר נפגשתי אתכם, אני מודה שטעיתי לחלוטין ועל כך קבלו את התנצלותי המלאה... ועל

כן הרגשתי צורך נפשי לכתוב לכם לפחות להקל על מצפוני מעט וגם כדי לשמור על קשר עמכם.

הורים יקרים, למרות שזכיתי להכיר את יורם רק למחרת המלחמה הרי אותו שבוע שעברנו יחד נראה לי היום כשנים כי למדתי להכיר את תכונותיו ואת אופיו באותם ימים מעטים, אבל זה יספיק לי כדי להבין שיורם היה אדם נפלא רב תושיה והרבה הרבה רצון לעזור לזולת. אותם ימים קשים, המתיחות והדריכות הביאו לידי כך שנעשנו גלויים אחד לרעהו מן הרגע הראשון לפגישתנו ולא ניסינו להסתיר מאומה אחד מהשני. אלה היו ימים נפלאים של רגשי חברות, ידידות ורגשי כבוד הדדיים ורצון כביר לגמור את כל המלחמה הזאת, להפגש יחדיו במיוחד. אך רצה הגורל ולא זכינו לקיים את מבוקשנו זה.

את דקותיו האחרונות של יורם, אותן עברנו יחד, קשה לתאר בכתב, זה אפשר רק לעשות בדיבור. אבל דבר אחד ברור לי מעל לכל ספק וברצוני שתדעו זאת גם אתם: שיורם מת מות גבורה למען נוכל אנו להמשיך את המפעל שבו התחלנו יחדיו והוא מפעל השלום. למרות שעמדנו חשופים מעט לאויב ולמרות שידענו את הסכנה, החלטנו להשאר במקום ולא לסגת לאחור, כי היינו מודעים לכך שרק כך ננצח במלחמה וכי המטרה היתה לנצח את האויב ואולי על ידי כך להביא סוף סוף את השלום לאזורנו בכדי שנוכל גם אנו קצת לנוח ממלחמות ולקיים חיים נורמליים.

אני מסיים בתקווה להתראות עמכם בקרוב ובתקווה שאולי מכתב זה קצת יעודד אתכם בימים קשים אלה אשר בגורל הורים.

ברגשי הוקרה והשתתפות
יצחק גוטליב

י ו ר ס ,

אני עוד לא יודע אם לכתוב אליך או לכתוב עליך.

המציאות וההגיון אומרים לי "הוא כבר לא יוכל לקרוא. אתה יכול לכתוב אך ורק עליו".

אבל אני כותב אליך. בחושים בהם נחנתי אינני קולט את אותה מציאות ואת אותו הגיון.

לגבי אתה אותו זינגר (כך היינו קוראים לך. זוכר?) עם קצת קרחת, הרבה שרירים, הרבה שער, הרבה עוקצנות, חוש הומור ממזרי ועוד הרבה דברים שאני בטח לא צריך לספר לך.

זה מוזר לי לכתוב לחוברת זכרון. לזכר מי? לזכרך? הרי אתה אתנו עכשיו אז בשביל מה לכתוב?

אתה, ספי ואני גרנו יחד באותו אוהל או צריף או חדר בשנתיים האחרונות. למדנו להכיר טוב, טוב אחד את השני ואחד את היחברה של השני. אם אתה זוכר, אני חייב לך עוד נשיקה מאחורי האוזן, כי נצחת אותי ב"אינדיקים".

מי ידע שכך יהיה? כשחזרנו מהבית שבוע לפני חופשת השחרור השתוללנו בחוץ חצי ערומים עד אמצע הלילה. שברנו בקבוקים, שרנו, רקדנו, זרקנו אבנים והערנו את כולם. היינו תמימים כמו תינוק בן יומו שעדיין אינו יודע איזה עולם אכזרי מחכה לו.

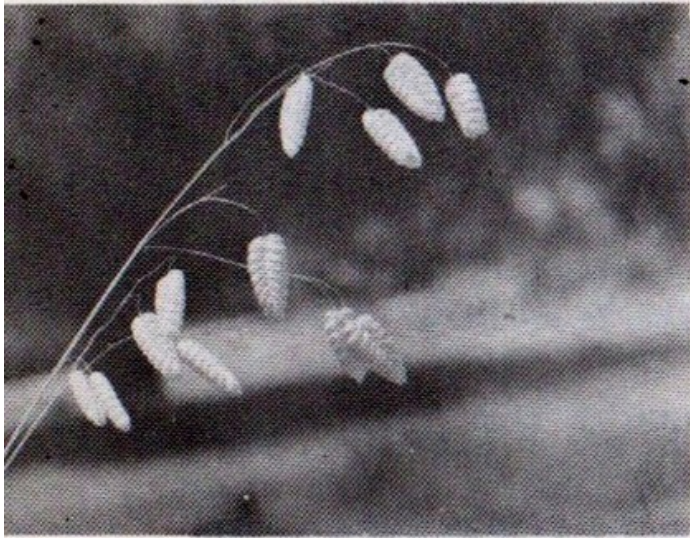
אני לא מסוגל לעכל, להבין, לקבל או להאמין. פשוט לא. אני לא מאמין שזה ישתנה אי פעם.

כמה פעמים בשעה כזאת - עכשיו 12.00! או ליתר דיוק 00.00 בלילה, חצות - היינו יושבים אי שם במגורי הבנות עם ספל קפה ביד... .

רוני.

שריד

שלום רב,

"...כשאני מעלה בדעתי שאגיע
לחדרכם ואפרוש את כל מערכת
היחסים בינינו, נדמה לי
שאחטא ליקירכם זכרונו לברכה.
אני נזכרת, כשהייתי מרותקת
בג'וליס, היה יורם מבקר אותי
יום יום (מרגילתו!) אף מביא

אותי ברכב מהמשק לביתו, תמיד היה מתחמק מהכרות עם
הזקנים, כפי שהיה אומר, אך אני ראיתי היכרות כזו כדבר
טבעי, זו היתה דרכו - הבישנות.

לא אוכל לספר על דרך משותפת כמו חבר שעבר איתו מסלול
צבאי, צעד אחרי צעד, אולם בזמן הקצר שהייתי איתו
בשיבטה הכרתי אותו בדרך שלו. אם החבריה היו אומרים
שהוא קשוח, הייתי אומרת (אבל לא בקול רם, חלילה, כי
הוא היה צנוע באמת שבו - אותה ידעתי להכיר) שהוא רגיש
מאד. אם היו אומרים שהוא אדיש, היה ברור לי שזו רק
ציניות חיצונית והוא איכפתניק מאין כמוהו, דבר שהתבטא,
בשיחות טלפון ארוכות גם מאוחר יותר, בקו שבטה-צאליים
בנושאים כמו: מי מאיתנו יותר חשוב למשק, על בעיות
המשק... העתיד ועוד...

היחסים בינינו, מהתקופה הקצרה בשבטה נמשכו גם יותר
מאוחר... כעת אני נזכרת שיומיים לפני המלחמה דיברנו
בטלפון שיחה ארוכה, וסיכמנו לבלות את יום שלישי יחד
ולחגוג את היציאה לחופשת שיחרור. בנכם זכרונו לברכה,
רצה לתת לי הרגשה אבהית. מה שהיה דבר טבעי אצלו...
נדמה לי שהבטחון בחברתו באמת היה יותר מכל אבהי. דבר
אחד היה מוסכם על כל חבריו, והוא הכרת טוב ליבו הכנה
והשופע.

חוזר לי כך לסכם את מה שהכרתי, אבל ידיד... בליבי הוא
עדיין חי, והאסון הגדול שקרה לכולנו במלחמה הנוראית
הזו לא ישחרר אותי מגעגועים והרגשת השתייכות למשפחות,
ולצעירים - חברים יקרים, שלא זכו לעתיד שראושב-3 שנות
צבא ראו תמיד לנגד עינים בהרבה תקוה וציפיה.

יש עוד הרבה זכרונות וגם קוריוזים קטנים, והם ישארו
איתי תמיד בדמותו של יורם..."

"...לא אוכל להקל על הכאב וגם לא תוכלו לעזור לי אתם.

אני איתכם, בזכרון אוהב וחי.

להת.
יעל.

לאמא ולאבא של יורם שלום,

המילים הגדולות אבדו לנו בסערת המלחמה הנוראה הזאת. ועכשיו קשה לי לכתוב. אבל הדברים, ו י ו ר ם במרכזם קיימים בי מיום שנודע לי על נפילתו. (ידיעה זו באה לי במאוחר, לאחר שבטוחה הייתי כי לכל בני כיתה זו שלום).

המילים הגדולות חסרות לי, גם מפני שראיתי אתכם. בעמידה שלכם בתוך הנורא מכל.

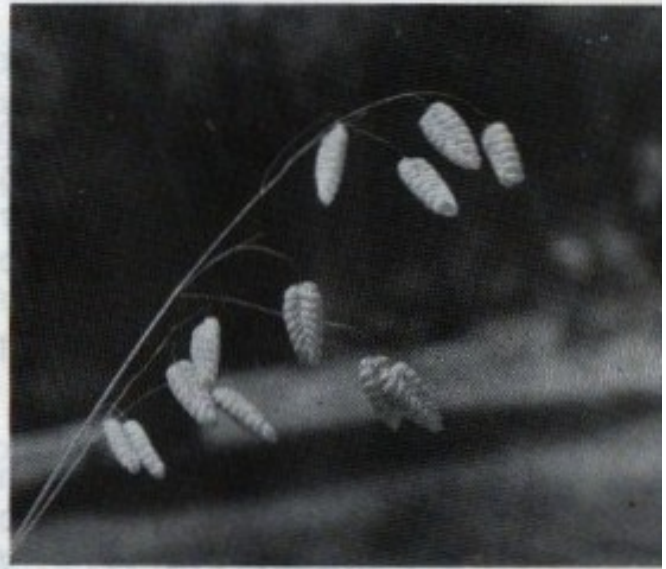
יש הרבה מהמשותף לקבוצה שהגיעה אלינו מגברעם. לשתן שנות הלימוד האחרונות - הלבטים, החששות, הבקורת הקשה של מי שיצא מן החממה בבית, על כל יתרונותיה, אלא ה"שוק" הגדול וההומה של ביה"ס האזורי. תום השייכות והנאמנות התנועתית היה מחותם ילדי גברעם. מתוך האחדות הזו בלט יורם ביחידותו. הוא היה בין המבקרים. אך בין הראשונים שקשר קשרים חבריים עמוקים עם התלמידים האחרים וכשמאוחר יותר כולם נסחפו עם האחרים למאמץ בחינות הבגרות היה הוא היחיד שאמר "לא".

כמה רצינו שיגש לבחינות. כ"כ חשוב היה בעינינו הענין, וחבל היה שנער כמותו לא יעשה זאת. תמהתי מעט, הרי בדרך כלל הויכוחים היו אחרים - הפוכים. ואילו הוא אמר "לא" וסתם. לא נראה חשוב בעיניו המאמץ, ולא כדאי הזמן שיוקדש לזה. היו דברים חשובים יותר לעשותם.

באחד הטיולים, שערכה הכיתה בעין-גדי, ראינו בהר ממול עדר יעלים. המראה היה מרהיב; ראש העדר על קו הרקיע, גדול ובוטח והעדר בעקבותיו, כשהצעירים משתעשעים מאחור, במדרון המלא אבנים.

אנחנו עמדנו מעברו השני של הוואדי והתבוננו בהם. יורם ועוד חבר לא התאפקו ורצו לצלם את המראה. תחילה נדרדרו האבנים מתחתם, ומשהבחין ראש העדר בסכנה המתקרבת ירד מראש ההר, שלח את הצעירים המשתעשעים עם אמותיהם קדימה ונשאר מאחור מגן ומדרדר אבנים... עכשיו נדרדרו האבנים עליהם.

בעברו השני של הוואדי נבהלנו,
קראנו להם לשוב. הרבה קראנו
עד שויתרו וחזרו. נבהלתי מאד
ונזפתי בהם. הייתי מעט מגוחכת
בעיני עצמי. היינו אז בעיצומה
של מלחמת ההתשה. ובנים אלו
עמדו ימים מועטים לפני גיוסם.
מה מקומה של נזיפה זו. הרי
מחר מחרתיים, יקראו הם לצבא -
כדי שאני אוכל "בשקט" להמשיך
להרביץ תורה בתלמידים.

יש איזה חוסר אונים בעמידה זו שלנו הורים ומורים - דור
בוגר - מול צעירים שעליהם נגזר המעשה והקורבן.

אחר כך באה הפסקת האש, הבנים התגייסו לצבא בוטח ושאנן,
ואני לעגתי לחרדתי.

והנה שוב, עכשיו, ימים נוראים מלחמה וחרדות, ויש איזו
הרגשה קשה של גלגל הסטוריה סובב, של גורל עם בסבל
ובמאבק לקיום.

כל דור נשחק בגלגלי הזמן, עומדים בשחיקה זו רק המעשים
ועושיהם. מקריבי חייהם למען... זכרם ככלל ישאר כנכס
ההיסטורי. אך זכרונם כאנשים, מתקיים בנו הזוכרים. וכל
עוד אנו קיימים וזוכרים - הם איתנו.

אלא שאין נחמה בזכרון בלבד, ואין נחמה לאסונכם.

בברכה חמה,

אבה אורג

יורם,

כ ל המליצות הריקות נסגרו בקופסאות, הנוסחאות האימרות וההצהרות הפכו בן לילה לספיקות. סימני השאלה תפסו את מקומם, מאחרי "האין ברירה" "הנצחונות" ו"העומק האיטרטגי". המרכאות התיצבו להן בחריפות מימין ומשמאל ל"אמונה בכוחינו" ל"בטחון העצמי". אלילים נופצו מזבחות נשברו.

בלעדיך כל הספיקות הללו מקבלים משנה חריפות. אנחנו איבדנו יותר מדי, את ה שלנו ואין לנו הרבה. ועכשיו אנחנו ערומים מול סימני השאלה, ומחפשים לנו מסתור ובטחון מחודש תחת הנוסחאות וה- מליצות הישנות, ונדמה כאילו אבד עליהן הכלח.

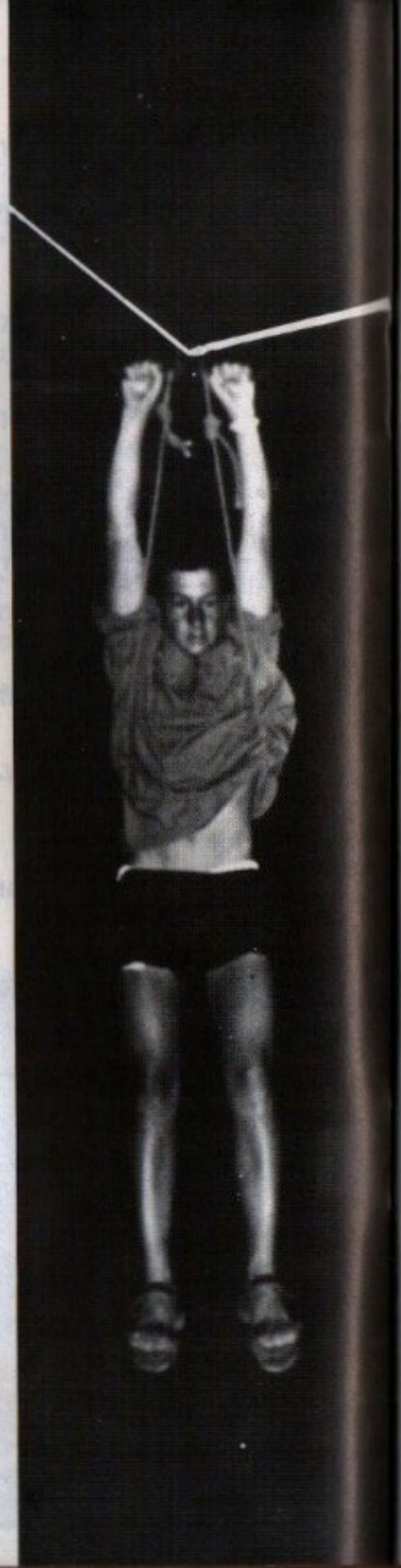
אנחנו הערצנו את התכונה שלך להיות אתה ולא לחפש בעצמך את מה שאחרים רוצים שיהיה בך.

כאשר כולנו הלכנו ללמוד ולעשות בגרות אתה הלכת בדרכך, עבדת ובילית. כאשר אנחנו הלכנו לקומנדו, לטייס, לקורס קצינים הלכת לשריון ולא הלכת לקורס קצינים, למרות הלחצים העצומים מהחברה.

ואף על פי כן הצלחתך המצוינת בשלבים הראשונים, כי זאת היתה דרכך וידעת לשים על הציפיות ועל כל הלחצים.

קינאנו ביכולתך להיות חזק ועצמאי, והיית גבר, ידעת לכרוך מסביבך את הבנות כשאתה נשאר קצת מרוחק. לא נתת אף פעם את כולך, קצת שיחקת בהן. והן תמיד נמשכו וכולם ידעו שידעת להעניק אושר ותענוג. ולא פעם תפסנו עצמינו מקנאים מעט בהצלחותיך.

אנחנו מתמרדים, אנחנו שוברים מוסכמות, שוב איננו מאמינים בכל הדברים שהאכילו אותנו 20 שנה. אנחנו מתפכחים ואנחנו חשים שאין הרבה דברים בעולם ששויים אבידות כמוך. עודד ניב

דרך הביטוי של יורם היתה השיחה, החיוך ומנוד הראש
ולכן רוב מכתביו היו קצרים וענייניים.

27.7.71

למשפחת זינגר שלום,

אני מצטער שלא כתבתי כל כך הרבה זמן אבל... פשוט לא
היו לי "עצבים" לכתוב מכתבים (אפילו לג'ורג'יה לא
כתבתי) אצלי אין הרבה חדש.

קיבלתי את שני המכתבים שלכם וכמובן ששמחתי מאד.

קבלתי גם החבילה - העוגה היתה מצוינת - כל החבר'ה היו
מבסוטים.

אצלנו התנאים משתפרים. יש לנו כבר חשמל באוהלים לכן
אני יכול לכתוב לכם עכשיו.

גם הגיע אלינו טבח חדש מצוין והוא עושה לנו אוכל טוב.

בסה"כ - נחמד פה. אבל... משעמם ומתגעגעים הביתה.

בקשר לזה אני לא יודע מתי אני יוצא יכול להיות שבעוד
שבועיים וגם... יכול להיות יותר! כך שאל תחכו לי -
פשוט תהיו מבסוטים מתי שאני אבוא.

אני אנסה להתקשר אליכם (דרך אסתר זה די קשה, אבל אני
מקוה שאצליח).

בינתיים שלום ולהתראות

יורם.

31.12.71

להורים שלום רב!

לכבוד היום האחרון של שנת 1971 אני כותב לכם. וגם... מפני שהיום יום ששי אחה"צ ויש לי כמה דברים לסדר ואין לי חשק לעשות אותם... לכן... אני כותב לכם.

- - - יצאנו לנווט בסביבות בית ג'וברין. כל הדרך ירד לנו גשם וכך גם ביום שני וגם ביום השלישי והיינו רטובים לגמרי. המים נכנסו לנעלים וכך הלכנו עד שבצהריים החליטו להפסיק את הנווט אבל עכשיו... יש לנו בגדים רטובים וכל הפלוגה נראית כמו "מכבסה".

לעומת זאת ביום רביעי וחמישי כמעט שלא עשינו כלום רק למדנו קצת וישנו הרבה שעות בלילה. וגם מחר אנחנו מתכוונים לישון הרבה.

אצלנו כל החברה מיואשים בגלל זה שהם לא יוצאים הביתה לסילווסטר (בטח במשק המתנדבים יעשו מסיבה).

בשבוע הבא אני כנראה בא הביתה כלומר מתוכננת לנו יציאה הביתה.

טוב להיום כבר כתבתי מספיק. כתבתי כל כך הרבה בגלל שהייתי עצבני על קצין שלנו...

להתראות בשבת,

יורם.

למשפ' זינגר שלום רב, 20.11.71

היום יום שבת אחה"צ - לכן אני כותב לכם.

טוב, אצלי יש הרבה מאד חדש. הגענו לכאן ביום ראשון התחלנו להתארגן התארגנו די מהר והתחילו לעשות לנו את המוות. ביום רביעי ירדנו לשדה בנגב היו לנו כמה ימים של אמונים די קשים אבל לא נורא! אתמול (ביום שישי) חזרנו מהשדה והיום אנחנו נחים קצת.

אין לנו הרבה זמן לכן אל תתרגזו אם לא תקבלו הרבה מכתבים.

ביום שישי מתוכננת לנו יציאה.

אבל... תמיד יכול לקרות משהו. לכן אני מקווה שאני אבוא אבל אם לא אבוא אל תתרגשו.

שלום להתראות

יורם

למשפ' זינגר שלום,

הכריחו אותנו לכתוב מכתב לכן אני כותב.

בטח המכתב יגיע אחרי שבת לכן... שלום.

תעודה לחניך מצטיין

בקורס מקצועות טנקים

מסרון **מנדת**

מס"ב	דינגר יורם	מס"ס	2119432
חיל	שם	דרגה	מס אישי

1971
שנה

פברואר
מחזור

72928/ק אל"ם צורי סרדכי

מפקד בית הספר לשריון

קווים לדמותו של יורם

באתי לצרור ביחד כמה מילות פרידה לדמות קרובה שאיננה.

איזשהו נסיון להשאירה חקוקה עם קווי האופי הדקים.

הנה עולה דמותו של יורם זינגר משנות הילדות האחרונות,
תחילת שנות הבגרות כפי שנחקקה אצלי.

דמות מסורבלת קמעה, הליכה מרושלת שלווה, כולו אומר
איטיות, שקט ושלמות פנימית.

עינים קטנות ונבונות. מין פשטות גמלונית. מנענע
בהילוכו למינה ושמאלה.

דבור שקט, לא מהוקצע, המסתיר נפש עשירה רגישה ומבינה.
שלב מוזר של כח גופני, פשטות ועדינות.

חכמה ונפש רגישה, המתחבאות מאחרי זוג כתפיים רחבות.
קשה לתאר את הגוף הבריא הזה המגלה אהבה דוקא לשפות
ולספרות בבית הספר.

במגרש הכדורסל משמש יורם הבסיס המוצק בהגנה, התקפות
היריב מתנפצות לא אחת, על גופו החסון.

איך משתלבות בגוף אחד תכונות קיצוניות שכאלה.

לקראת חג המחזור, בשקט ללא תופים וחצוצרות, מהוה יורם
את הבסיס הארגוני לפתרון הבעיות הטכניות.

מבלי להתבלט בצניעות ובסבלנות אין קץ, יושב הוא איתי
ומקליט עשרות פעמים מוסיקה לקראת החג.

המילים "לא" או, "אי אפשר" אינן מוצאות מקומן אצלו.
מכסימום יפטיר משהו לא ברור, ויחייך חיוך נבון, תוך
משיכת כתף.

מין דמות שופעת טוב לב והבנה.

לשאלה: "יורסו מה יהיה עם כל מה שצריך להרכיב, לסדר
להתקין לקראת החג?" - אין תשובה, או הפלטה סתמית
"בסדר" ... ולמחרת, הכל מסודר.

בשקט שלו ובטוב הלב השופע, הוא משמש בסיס מרגיע
למריבות בכיתתו.

בעל אופי יציב והחלטי. החליט משהו לא יעזרו המחולות
סביבו, ככה זה ואל תטרידוהו. הלואי שנהיה חזקים די,
לאחוז כראוי את הבית הזה ואת האדמה הזאת, שיורס ושאר
אלו שלא חזרו הפקידו בידינו ונתנו לנו לשמרם.

זהר.

יום הזכרון תשלי"ד
... "הזכרון..."

מתוך הצפירה הנוגה המשייטת דקה ארוכה בערים ובכפרים
ובקיבוצים עולות דמויות.

כל אדם בישראל וזכרון-הדמות הידועה לו.

הקרובה שלו.

שלו.

כל מקום בישראל ועקבות בלתי נמחים של אדם.

גברעם, שבטה, ג'וליס, ירושלים, שריד, נהריה, מקומות
אחרים ורבים.

יורם.

עקבות. מורתו של הילד מגברעם: "עיניים טובות" ו"...
דיבר מן הלב".

כך הילד.

ואחר כך ידידתו לעת בגרותו: "...דבר אחד היה מוסכם על
כל חבריו והוא הכרת טוב ליבו הכנה והשופע".

טוב ליבו. אדם. אדם הרוחש אמונם של זולתו.

אדם שלבו טוב - כך אומרים - נפשו רגישה לסביבתו.

מורתו של יורם הילד: "... רואים בעיני הילדים כשהם
נפתחים לדברים. וראו זאת בעיניו של יורם. נפשו רגישה.
ידע להתרשם מיופי. מסיפוף יפה. מהפיוט שבסיפור".

ידידתו: "אם החבריה היו אומרים שהוא קשוח, הייתי אומרת
שהוא רגיש מאד. אם היו אומרים שהוא אדיש, היה ברור לי
שזו רק ציניות חיצונית והוא איכפתניק מעין כמוהו".

אנשים משתאים, תמיד משתאים, נוכח הצירוף הנפלא הזה של מראה גברי ובריוני עם פנימיות עדינה ורגישה.

ואולי מכאן השראת הבטחון על הסובבים את יורם.

"נדמה לי" כותבת ידידתו משריד "כי הבטחון בחברתו היה יותר מכל אבהי".

ושוב שאתה משתאה על הצירוף המופלא המקנה לצעיר אפשרות, להשרות בטחון על זולתו.

ואם אינך רואה עדיין את יורם הרי זה בשל קורטוב הביי-שנות המתלווה ליצורים שפנימיותם נאה ועדינה. אבל מסתבר כי יש רובדים נוספים של ביקורת וספק ומהפכנות.

"יורם בלט ביחידותיו" אומרת מורתו בתיכון "הוא היה בין המבקרים אך בין הראשונים שקשר קשרים חברתיים עמוקים עם התלמידים האחרים. וכשנסחפו כולם עם כולם למאמץ בחינות הבגרות - היה יורם היחיד שאמר "לא". היו דברים חשובים יותר בעיניו לעשותם...".

ואומר ידידו עודד: "הערצנו את תכונתך להיות אתה ולא מה שאחרים רוצים שיהיה בך. כאשר הלכנו לבגרות הלכת בדרכך, עבדת ובילית. כאשר הלכנו לקומנדו, לטיס, לקורס קצינים הלכת לשריון. וגם אחר כך על אף הצלחתך המצויינת והלחצים מסביב, לא הלכת לקורס קצינים. קינאנו ביכולתך להיות חזק ועצמאי".

יורם שמראהו גברתן ועיניו רכות וכנות, וליבו טוב ונפשו רגישה, הוא הולך בצעדים שלו ולא של אחרים, והצלחותיו אצל הבנות מעוררות קנאה אצל חבריו, יורם זה שהוא נושא גאווה למה שצימחו ההורים והקיבוץ בישראל, אך טבעי הוא שבהיודא דבר המלחמה - והוא בבית בחופשת שחרור - הוא לוקח את צרורו ונשקו ויוצא ליחידה, וכשמתברר כי יחידתו כבר שעטה דרומה הוא מצטרף ליחידה הראשונה היורדת לקו. "ימים מעטים של מלחמה הספיקו לי כדי להבין שיורם היה אדם נפלא, רב תושיה והרבה הרבה רצון לעזור לזולת", דברי חברו לצוות הטנק, שהכירו לראשונה בדרך למלחמה.

המלחמה - כך אומרים - מבחנו העליון של האדם.

חברו של יורם ראהו במבחן העליון.

ושוב חוזרים ונחשפים כל הדברים שנחשפו במשך השנים מאז לידותו, והפעם במשך שבוע ימים.

אחיו לנשק של יורם: "אלה היו ימים נפלאים של רגשי חברות. ידידות וכבוד הדדי ורצון כביר לגמור את כל המלחמה הזאת ולהפגש יחדיו בסיומה".

"למרות שעמדנו חשופים מעט לאויב ולמרות שידענו את הסכנה שבכך, החלטנו להשאר ולא לסגת לאחור כי ידענו שרק כך ננצח במלחמה".

וביודוי שבין שני אחים לאש מספר יורם לידידו כי בחלופ האש והזעם, ישא את חברתו לאשה.

דמות שלמה. כולה לפנינו. עקבות שונות במקומות שונים. והזכרון מתאחד. עקבות בלתי נמחים. חצובים בסלע לבבינו.

יורם.

הצפירה הנוגה גוועת. יום הזכרון תשלי"ד מתמשך בקדרות אל תוך יום העצמאות העשרים וששה. צלקת גדולה בלבבינו.

מיכה לימור.

1931
1932
1933
1934

Faint, illegible text visible on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

בַּיָּמֵיךָ נִקְלָו צְפוּרִים מִן הַיָּקוֹן,
וְעֵצִים רָעֵדוּ בַּיָּמֵיךָ.
וְהַחַיִּים הַגְּדֹלִים נִהְיָוּ קִטְנִים
וְכָבוֹד לַחַיּוֹת.

מאת אברהם חלפי.

נטמן ארעית בבית העלמין באר-שבע.